

Hallituksen esitys Eduskunnalle päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom hyväksymisestä ja laiksi sen voimaan saattamisesta sekä laiksi vaalilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen (vaalisäädöksen) muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen. Neuvosto suosittelee jäsenvaltioille päätöksellä annettujen säännösten hyväksymistä niiden valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaisesti. Lukuun ottamatta vaalilakiin sisältyvää Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomien tointen luetteloa Suomen lainsäädäntö on sopusoinnussa neuvoston päätöksen kanssa. Päätökseen sisältyvät säännökset tulevat päätöksen mukaan voimaan päätöksen hyväksymistä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom voimaan saattamisesta.

Samalla ehdotetaan muutettavaksi vaalilain säännöstä, joka koskee Euroopan parlamentin jäsenyyden esteenä olevia virkoja ja toimia. Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomien toimien listaan ehdotetaan neuvoston päätöksen mukaisesti lisättäväksi Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomarin, julkisasiamiehen ja kirjaajan toimet, Euroopan kes-

kuspankin johtokunnan jäsenen toimi ja Euroopan oikeusasiamiehen toimi. Lisäksi säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi Euroopan hiili- ja teräsyhteisöä ja sen neuvonantavan komitean jäsenyyttä koskevat maininnat. Edelleen ehdotetaan, että säännöstä tarkistettaisiin teknisesti siltä osin kuin on kysymys Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa olevista henkilöistä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että Kymen ja Oulun vaalipiireihin kuuluvia kuntia koskeva vaalilain sääntely saatetaan vastaamaan vaalipiirien sisällä tapahtuneita kuntaliitoksia.

Vaalilakiin ehdotetaan samassa yhteydessä tehtäväksi vähäisiä teknisiä tarkistuksia, jotka johtuvat ennakoäänestystä suomalaisilla laivoilla koskevasta jo toteutetusta lainmuutoksesta ja siitä, että vastuu muiden kuin ympärivuorokautista hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksiköiden ennakoäänestyspaikoiksi määrittämisestä on lailla siirretty kunnan keskusvaalilautakunnalta kunnanhallitukselle.

Ehdotettujen lakien voimaantulosta säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella. Muutettuja säännöksiä on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran vuonna 2004 toimitettavissa europarlamenttivaaleissa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila.....	4
1.1. Europarlamenttivaaleja koskeva sääntely.....	4
Kansallinen lainsäädäntö.....	4
Yhteisön tason sääntely	5
Euroopan unionin laajentumisesta johtuva muutos.....	6
1.2. Muut säännökset.....	6
2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset	7
2.1. Tavoitteet.....	7
2.2. Ehdotetut muutokset	7
Vaalisäädöksen muutokset	7
Vaalilaki	7
3. Esityksen vaikutukset.....	7
4. Asian valmistelu	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1. Vaalisäädöksen muuttamisesta tehty neuvoston päätös.....	9
1.1. Päätöksen sisältö	9
1.2. Päätöksen vaikutus Suomen lainsäädäntöön	11
2. Lakiehdotusten perustelut	11
2.1. Laki päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom voimaan saattamisesta.....	11
2.2. Vaalilaki.....	11
3. Voimaantulo	12
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	12
5. Säättämisjärjestys	12
LAKIEHDOTUKSET	14
Laki päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom voimaan saattamisesta	14
Laki vaalilain muuttamisesta	15

LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTI.....	17
Laki vaalilain muuttamisesta	17
LIITE	20
NEUVOSTON PÄÄTÖS.....	20

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Europarlamenttivaaleja koskeva sääntely

Kansallinen lainsäädäntö

Europarlamenttivaaleja koskevat säännökset sisältyvät Suomessa vaalilakiin (714/1998). Niin sanotun kaksoismandaatin haittavaikutusten ehkäisemisestä on säädetty perustuslain 28 §:n 1 momentissa.

Vaalilain I osan yhteisissä säännöksissä ovat muun muassa säännökset äänioikeudesta europarlamenttivaaleissa (2 §), säännös siitä, että maa on näissä vaaleissa yhtenä vaalipiirinä (7 §), erityiset säännökset näissä vaaleissa äänioikeutetuista äänioikeusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä (3 luku), ehdokasasettelun viranomaistehtävistä (4 luku), vaalien tuloksen laskennasta ja vahvistamisesta (7 luku) ja muutoksenhausta (8 luku). Lain II osan vaalikohtaisissa säännöksissä ovat muut europarlamenttivaaleja koskevat erityissäännökset (12 luku). Näihin säännöksiin sisältyvät muun muassa säännökset vaalikelpoisuudesta europarlamenttivaaleissa (164 §).

Europarlamenttivaalien vaalijärjestelmä on rakentunut muissa yleisissä vaaleissa jo pitkään käytössä olleen vaalijärjestelmän ja niissä omaksuttujen keskeisten periaatteiden pohjalle. Vaalit ovat välittömät, suhteelliset ja salaiset. Äänioikeus on yleinen ja yhtäläinen. Ehdokkaita ei aseteta vaalipiireittäin, vaan he ovat ehdokkaina koko maassa. Äänestäjä äänestää ehdokkaana olevaa henkilöä, mutta tälle annettu ääni menee myös sen puolueen, vaaliliiton tai yhteislistan hyväksi, johon ehdokas kuuluu. Vaalituloksen laskennassa käytetään d'Hondtin laskentamenetelmää. Äänikynnystä, jonka ylittämistä puolueen tai yhteislistan edustajan valituksi tuleminen edellyttäisi, ei ole. Vaalirahoitusta koskevat lait eli puoluelaki (10/1969) ja ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta annettu laki (414/2000) rakentuvat avoimuu-

den periaatteelle. Vaalikampanjakustannuksille ei ole asetettu ylärajaa. Vaalijärjestelmä on käytännössä osoittautunut toimivaksi, eikä kansallisia tarpeita sen muuttamiseen ole ilmennyt.

Vaalilain 164 §:n 2 momentin mukaan virkoja ja toimia, jotka ovat esteenä Euroopan parlamentin jäsenyydelle, ovat:

- 1) valtioneuvoston jäsenyys;
- 2) Euroopan komission jäsenyys;
- 3) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomarin, julkisasiamiehen ja kirjaajan virka;
- 4) Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenyys;
- 5) Euroopan hiili- ja teräsyhteisön neuvoo-antavan komitean ja Euroopan yhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsenyys;
- 6) alueiden komitean jäsenyys;
- 7) Euroopan hiili- ja teräsyhteisön, Euroopan yhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan ja pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsenyys;
- 8) Euroopan investointipankin johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenyys sekä kuuluminen Euroopan investointipankin henkilöstöön;
- 9) Euroopan yhteisön toimielimen ja sen yhteydessä olevan erityistoimielimen virka ja toimi; ja
- 10) sellainen virka ja toimi, joka perustuslain mukaan aiheuttaa esteen olla kansanedustajana.

Vuosina 1995-1998 säännös sisältyi vaalilailla kumottuun lakiin Suomesta Euroopan parlamenttiin valittavien edustajien vaaleista (272/1995). Säännökseen sisällytettiin sellaisenaan luettelo viroista ja toimista, jotka päätökseen 76/787/EHTY,ETY,Euratom liittyvän edustajien valitsemisesta edustajankokoukseen yleisillä, välittömällä vaaleilla annetun säädöksen, jäljempänä *vaalisäädös*, 6 artiklan mukaan olivat esteenä toimimiselle Euroopan parlamentin jäsenenä. Kun Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteen-

sopimattomien virkojen ja toimien luetteloa vaalisäädöksen mukaan voitiin täydentää kansallisessa lainsäädännössä, lisättiin luetteloon myös virat ja toimet, joiden haltijat säännöstä annettaessa voimassa olleen valtiopäiväjärjestyksen 8 ja 9 §:n mukaan eivät voineet toimia kansanedustajina (oikeuskanslerin, apulaisoikeuskanslerin, korkeimman oikeuden jäsenen ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenen virka sekä eduskunnan oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiehen toimi). Lisäksi virkojen ja toimien luetteloon otettiin säännöstä vaalilakiin siirrettäessä Amsterdamin sopimuksen mukaisesti alueiden komitean jäsenyys, minkä lisäksi säännös saatettiin vastaamaan tuolloin muuttumassa olleen perustuslain tekstiä.

Jäljempänä ilmenevät yhteisön tason sääntelyssä tapahtuneet muutokset antavat aiheen tarkistaa voimassa olevia säännöksiä Euroopan parlamentin jäsenyyden esteenä olevista viroista ja toimista.

Perustuslain 28 §:n 1 momentin mukaan kansanedustajan toimen hoitaminen keskeytyy siksi ajaksi, jonka kansanedustaja toimii Euroopan parlamentin jäsenenä ja edustajantointa hoitaa tänä aikana hänen varaedustajansa. Järjestely toteutettiin alun perin vuonna 1994 valtiopäiväjärjestyksen väliaikaisella muutoksella. Suomessa olisi valmistauduttaessa liittymään Euroopan unionin jäseneksi vuosina 1994-1995 haluttu kokonaan kieltää samanaikainen jäsenyys eduskunnassa ja Euroopan parlamentissa (kaksoismandaatti), mutta tätä eivät tuolloin voimassa olleet EU-säännökset sallineet, minkä johdosta päädyttiin edellä todettuun ratkaisuun, jolla katsottiin kuitenkin voitavan torjua kaksoismandatin haittavaikutukset.

Yhteisön tason sääntely

Vaalisäädökseen on vuonna 1976 koottu tuolloin voimassa olleen Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 138 artiklan 3 kohdan antamin valtuuksin ne Euroopan yhteisöjen yhteisen edustajakokouksen vaalia koskevat säännökset, joiden yhteisestä noudattamisesta katsottiin voitavan sopia. Mainitun perustamissopimuksen määräyksen tavoitteena oli yhdenmukainen vaalimenettely. Vaalisäädöksen 7 artiklan 2 kohdassa

määrättiin kuitenkin, että kunnes yhdenmukainen vaalimenettely tulee voimaan, vaalit toimitetaan, niiltä osin kuin vaalisäädöksessä ei muuta edellytetä, kussakin jäsenvaltiossa kansallisten määräysten mukaan. Amsterdamin sopimuksen tekemisen yhteydessä vuonna 1997 perustamissopimuksen määräykset numeroitiin uudelleen, missä yhteydessä 138 artiklasta tuli uuden konsolidoidun toisinnon 190 artikla ja artiklan 3 kohdasta 4 kohta.

Mainittua perustamissopimuksen määräystä muutettiin myös sisällöllisesti Amsterdamin sopimuksella. Siihen saakka Euroopan parlamentin esityksen tavoitteena piti olla yhdenmukainen vaalimenettely kaikissa jäsenvaltioissa. Tällaisesta menettelystä ei kuitenkaan ollut voitu sopia. Amsterdamin sopimuksella kohtaa täydennettiin siten, että Euroopan parlamentti saattoi vaihtoehtoisesti tehdä esityksen säädökseksi vaalien toimitamisesta kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Euroopan parlamentti teki päätöslauselmallaan 15.7.1998 (A4-0212/98) esityksen säädökseksi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömällä vaaleilla kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti. Annettavan uuden säädöksen tarkoitus oli korvata mainittu vuodelta 1976 oleva vaalisäädös.

Euroopan parlamentin esitykseen perustuva valmistelu kesti yli neljä vuotta. Lopulta neuvosto kuitenkin saavutti asiassa yksimielisyyden ja muutti vaalisäädöstä päätöksellään 25.6. ja 23.9.2002 päättäen samalla vuoden 1976 vaalisäädöksen uudesta konsolidoidusta sisällöstä. Päätöksen sisältöä käsitellään jäljempänä esityksen yksityiskohteisissa perusteluissa. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 190 artiklan 4 kohdassa edellytetyn mukaisesti neuvosto on suositellut jäsenvaltioille päätöksellään antamiensa säännösten hyväksymistä niiden valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Vaalisäädös on merkityksensä vuoksi rinnastettu unionin niin sanottuun primäärioikeuteen. Se ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset on tullut hyväksyä jäsenvaltioissa erikseen niiden valtiosäännön mukaisesti. Hyväksymismenettelystä voimassa oleva säännös sisältyy nykyisin EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan 4 kohtaan. Suomes-

sa vuoden 1976 vaalisäädös ja neuvoston 1 päivänä helmikuuta 1993 tekemä päätös vaalisäädöksen muuttamisesta on saatettu valtionsisäisesti voimaan lailla Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (1540/1994). Amsterdamin sopimukseen perustuvat vaalisäädöksen muutokset taas on saatettu valtionsisäisesti voimaan lailla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta tehdyn Amsterdamin sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (505/1999). Myös neuvoston nyt tekemä päätös on Suomessa saatettava eduskunnan hyväksyttäväksi ja sen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset saatettava voimaan lailla sen mukaisesti kuin jäljempänä lähemmin todetaan.

Euroopan unionin laajentumisesta johtuva muutos

Vaalilain 163 §:ään on kirjattu Suomesta europarlamenttivaaleissa valittavien jäsenten määrä 16. Helmikuun 1 päivänä 2003 voimaan tulleen Nizzan sopimuksen mukaan Euroopan parlamentin jäsenten kokonaismäärä kasvaa unionin laajentuessa vaalikauden 2004-2009 alusta 732:een ja Suomesta valittavien jäsenten määrä laskee 13:een, edellyttäen, että kaikkien uusiksi jäseniksi hyväksytyjen maiden jäsenyys ennen vuoden 2004 alkua toteutuu. Uusien jäsenvaltioiden edustajien määrät kirjataan liittymissopimuksiin. Jos viimeistään 1 päivänä tammi-kuuta 2004 allekirjoitetuista liittymissopimuksista johtuva uusien jäsenten yhteismäärä on pienempi kuin 732, johtuen siitä, että liittymisprosessi jonkin valtion osalta on vielä kesken, kustakin jäsenvaltiosta valittavien edustajien määrä korjataan vaalikauden ajaksi suhteessa kokonaismäärään siten, että kokonaismäärä on mahdollisimman lähellä 732:ta. Tässä korjauksessa mistään jäsenvaltiosta valittavien jäsenten määrä ei kuitenkaan saa nousta suuremmaksi kuin mikä se on ollut vaalikaudella 1999-2004. Uuden vaalikauden aikana liittyvän uuden jäsenvaltion kohdalla sovelletaan samaa korjaussäännöstä. Jäsenten enimmäismäärä (732) voidaan tämän siirtymävaiheen aikana tilapäi-

sesti ylittää tapauksissa, joissa liittymissopimus jonkin uuden jäsenvaltion osalta tulee voimaan vasta neuvoston tehtyä päätöksensä jäsenmääristä. Neuvosto tekee tämän päätöksensä vuoden 2004 alun tilanteen todettuaan. Näin ollen tässä vaiheessa ei voida vielä tehdä ehdotusta vaalilain 163 §:n muuttamisesta siten, että siitä ilmenisi Suomesta valittavien jäsenten määrä vaalikaudella 2004-2009.

1.2. Muut säännökset

Eduskuntavaalien vaalipiirejä koskevassa sääntelyssä siirryttiin valtion aluehallintoa koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä vuonna 1997 lainsäädännölliseen ratkaisuun, jossa vaalipiirejä koskevassa pykälässä luetellaan kuhunkin vaalipiiriin kuuluvat kunnat. Siihen asti vaalipiirit olivat määrättyneet lääneittäin, joskin osin siten, että läänin alue oli jaettu kahteen osaan, jolloin vaalipiirien rajojen määrittelyssä lueteltiin rajalla olevat kunnat. Omaksi vaalipiirikseen oli Uudenmaan läänistä erotettu Helsingin kaupunki. Sitä ja Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta myös vaalipiirien nimet määrättyivät asianomaisten läänien mukaan, kuitenkin siten, että läänin ollessa jaettuna kahteen vaalipiiriin niminä olivat asianomaisen läänin eteläinen ja pohjoinen vaalipiiri.

Nykyisin vaalipiirit ja niihin kuuluvat kunnat luetellaan vaalilain 5 §:ssä. Omak-
 sutusta lainsäädännöllisestä ratkaisusta johtuen pykälää pitää muuttaa jokaisen sellaisen kuntajaon muutoksen yhteydessä, joka merkitsee uuden kunnan perustamista yhdistämällä olemassa olevia kuntia tai jakamalla olemassa oleva kunta, johtaapa muutos vaalipiirin rajojen tarkistamiseen tai ei. Selvyyden vuoksi myös pelkän kunnan nimen muuttumisen tulisi näkyä pykälästä. Nyt pykälän muuttamistarpeen aiheuttavat kuntajaon muutokset ovat vuoden 2003 alusta voimaan tulleet Haminan kaupungin ja Vehkalahden kunnan lakkauttaminen ja niiden alueiden yhdistäminen uudeksi Haminan kunnaksi (Valtioneuvoston päätös 577/2002) sekä Pattijoen kunnan ja Raahen kaupungin lakkauttaminen ja niiden alueiden yhdistäminen uudeksi Raahen kunnaksi (Valtioneuvoston päätös 578/2002).

Uudistettaessa vuonna 2002 eräitä ennakkovaalien sääntöjä pidennettiin kaikissa muissa vaaleissa, paitsi presidentinvaalin toisessa vaalissa, viikolla sitä ajanjaksoa, jonka puiteissa ennakkovaalien suomenlaissa on toimitettava (47 §:n 1 momentti). Tällöin jäi kuitenkin ennakkovaalien paikkoja koskeva sääntely 9 §:n 1 momentin 4 kohdassa muuttamatta uudistusta vastaavasti. Samassa yhteydessä siirrettiin muiden kuin ympärivuorokautista hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksiköiden määrääminen ennakkovaalien paikoiksi kunnan keskusvaalilautakunnalta kunnanhallitukselle (9 §:n 1 momentin 3 kohta). Vastaava muutos jäi tuolloin kirjaamatta 46 §:n 2 momenttiin. Näissä suhteissa lainsäädäntöä on syytä tarkistaa.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

2.1. Tavoitteet

Esityksellä pyydetään perustuslain 94 §:n 1 momenttiin viitaten eduskunnan hyväksyntää vaalisäädöksen muutoksille niin, että muutokset voisivat tulla voimaan mahdollisimman pian ja ajoissa ennen vuoden 2004 europarlamenttivaaleja. Hyväksyminen on tarpeen, koska vaalisäädöksen säännökset kuuluvat jäljempänä lähemmin ilmenevistä syistä kokonaisuudessaan lainsäädännön alaan. Vaalisäädös ja siihen tehdyt muutokset on aikaisemminkin saatettu voimaan lailla, kuten edellä kohdassa 1.1. on selvitetty. Uudet lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset tulee perustuslain 95 §:n 1 momentin mukaan myös saattaa voimaan lailla. Samalla vaalilakia muutettaisiin siten, että uudet Suomea sitovat kansainväliset velvoitteet ilmenisivät myös tästä laista. Tämä on tarpeen vaalilainsäädännön selkeyden vuoksi. Samassa yhteydessä vaalilakia tarkistettaisiin myös teknisesti vastaamaan toteutuneita kuntajaon muutoksia ja vaalilainsäädäntöön aikaisemmin jo tehtyjä muutoksia. Tämä puolestaan on tarpeen lakitekstin yhdenmukaisuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

2.2. Ehdotetut muutokset

Vaalisäädöksen muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi neuvoston päätöksen, jolla vaalisäädöstä on muutettu. Edelleen ehdotetaan, että lailla saatettaisiin voimaan vaalisäädöksen uudet lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomia toimia koskeva vaalisäädöksen uusi pakottava säännös saatetaan näin sisällytyksi vaalijärjestelmää koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön.

Vaalilaki

Vaalilainsäädännön selkeyden vuoksi ehdotetaan, että Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomia toimia koskevaa vaalilain säännöstä muutettaisiin siten, että siitä ilmenisivät vaalisäädöksen muutokset.

Lisäksi ehdotetaan, että Kymen ja Oulun vaalipiireihin kuuluvia kuntia koskeva vaalilain sääntely saatetaan samassa yhteydessä vastaamaan vaalipiirien sisällä tapahtuneita kuntaliitoksia.

Vaalilakiin ehdotetaan samassa yhteydessä tehtäväksi myös vähäisiä teknisiä tarkistuksia, jotka johtuvat ennakkovaalien suomenlaissa laivoilla koskevasta jo toteutetusta lainmuutoksesta ja siitä, että vastuu muiden kuin ympärivuorokautista hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksiköiden ennakkovaalien paikoiksi määräämisestä on lailla siirretty kunnan keskusvaalilautakunnalta kunnanhallitukselle.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole organisaatio-, taloudellisia tai henkilöstövaikutuksia. Sillä saatetaan Suomen vaalilainsäädäntö Euroopan unionin säännösten mukaiseksi sekä selkeytetään lainsäädäntöä.

4. Asian valmistelu

Neuvoston päätöksen valmistelu on tapahtunut neuvoston toimeksiannosta yleisten

asiain työryhmässä, johon kansalliset asian-
tuntijat ovat voineet ottaa osaa. Vuosina
1998 ja 1999 oikeusministeriön edustajat
ovat osallistuneet työryhmän kokouksiin.
Tämän jälkeen työryhmän työn ohjaus on ta-
pahtunut pääkaupungista käsin.

Unionin piirissä valmistelu on tapahtunut
perustamissopimuksen 190 artiklan 4 kohdan
ensimmäisen alakohdan mukaisesti Euroopan
parlamentin 15 päivänä heinäkuuta 1998 te-
kemän ehdotuksen pohjalta. Euroopan par-
lamentti on 12 päivänä kesäkuuta 2002 kaik-
kien jäsentensä ehdottomalla enemmistöllä
antanut 190 artiklan 4 kohdan toisessa ala-
kohdassa tarkoitettua puoltavan lausunnon.
Tämän jälkeen neuvosto on 25 päivänä kesä-
kuuta ja 23 päivänä syyskuuta 2002 tekemäl-

län päätöksellä muuttanut vaalisäädöstä.

Suomessa säädösesitystä ja siitä laadittua
muistiota on käsitelty EU-asioiden komiteassa
ja EU-ministerivaliokunnassa. Esitys on myös
lähetetty lähettämisen ajankohtana voimassa
olleen valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukai-
sesti U-asiana (U 61/1998 vp) eduskunnalle,
koska kysymyksessä on ollut Euroopan yhteis-
sön toimivaltaan kuuluva asia, joka kuuluu
lainsäädännön alaan.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on anta-
nut asiassa lausuntonsa (PeVL 32/1998 vp).
Suuri valiokunta on hyväksynyt asiassa lau-
suman 23 päivänä lokakuuta 1998.

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusmi-
nisteriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Vaalisäädöksen muuttamisesta tehty neuvoston päätös**1.1. Päätöksen sisältö**

1 artikla. Vaalisäädöksen uusissa säännöksissä Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomien toimien luetteloon lisättiin Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomarin, julkisasiamiehen ja kirjaajan toimet, Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenen toimi ja Euroopan yhteisöjen oikeusasiamiehen toimi. Niiden Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sen yhteydessä olevan erityistoimielimen palveluksessa olevien muiden henkilöiden joukko, joiden tehtävä on ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa, määriteltiin uudelleen siten, että yhteensopimattomia ovat nyt virat tai toimet ”Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa”. Lisäksi säännöksestä poistettiin Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen johdosta EHTY:n ja sen neuvostantavan komitean jäsenyyttä koskevat maininnat (päätöksen 1 artiklan 7 a kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 7 artiklan 1 kohta).

Neuvosto lisäsi samalla vaalisäädökseen uuden säännöksen, jonka mukaan Euroopan parlamentin jäsenyys on vuoden 2004 Euroopan parlamentin vaaleista alkaen nimenomaisesti yhteensopimaton kansallisen parlamentin jäsenyyden kanssa. Irlannille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle myönnettiin lyhyeksi siirtymäajaksi mahdollisuus olla noudattamatta tätä säännöstä (päätöksen 1 artiklan 7 b kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 7 artiklan 2 kohta). Tähän liittyen kumottiin vuoden 1976 vaalisäädöksen 5 artikla, joka esti kaksoismandaatin kieltämisen (päätöksen 1 artiklan 6 kohta).

Vaalisäädöstä muutettiin neuvoston päätöksellä eräissä muissakin suhteissa. Ensinnäkin säädöksessä oleva ilmaisu ”edustaja” tai ”Euroopan parlamentin edustaja” korvat-

tiin kautta linjan ilmaisulla ”Euroopan parlamentin jäsen” (päätöksen 1 artiklan 1 kohta). Muutos on tekninen. Vaalien keskeiset periaatteet sisältävään vaalisäädöksen 1 artiklaan lisättiin säännös, jonka mukaan parlamentin jäsenet tulee kaikissa jäsenvaltioissa valita suhteellista vaalitapaa noudattaen, ja säännös, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat sallia etusijaaäestyksen. Lisäksi säädettiin, että vaalien tulee olla, paitsi yleiset ja välittömät, myös vapaat ja salaiset (päätöksen 1 artiklan 2 kohta). Vaalisäädöksen 2 artiklaan sisällytettiin säännös, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat europarlamenttivaalejaan varten perustaa vaalipiirejä tai muulla tavoin jakaa vaalialueen alaryhmiin. Uuteen konsolidoidun vaalisäädöksen 3 artiklaan sisällytettiin säännös siitä, että jäsenvaltiot voivat asettaa kansallisella tasolla enintään 5 prosentin suuruisen äänikynnyksen paikkojen jakamista varten, ja 4 artiklaan säännöksen mahdollisuudesta asettaa ylärajan ehdokkaiden vaalikampanjakustannuksille (päätöksen 1 artiklan 3 kohta).

Vaalisäädöksen 3 artiklasta, joka konsolidoituna on 5 artikla, poistettiin perustamissopimuksen 190 artiklan 3 kohdassa oleva vastaava säännös huomioon ottaen turhana 1 kohta, jonka mukaan edustajat valitaan viideksi vuodeksi (päätöksen 1 artiklan 4 a kohta). Artiklaan tehtiin lisäksi eräitä puhtaasti teknisiä tarkistuksia (päätöksen 1 artiklan 4 b ja c kohta). Euroopan parlamentin jäsenten nauttimia erioikeuksia ja vapauksia koskeva konsolidoidun vaalisäädöksen 6 artikla muotoiltiin uudelleen viittaamalla siinä Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehtyyn pöytäkirjaan (päätöksen 1 artiklan 5 kohta). Konsolidoidun vaalisäädöksen 7 artiklan 3 kohdassa muutettiin sanonta ”kukin jäsenvaltio voi 7 artiklan 2 kohdassa määrätyn edellytyksin vahvistaa, missä tehtävissä toimiminen on ristiriidassa kansallisella tasolla” kuulumaan ”kukin jäsenvaltio voi (konsolidoidun vaalisäädöksen) 8 artiklassa määrätyn edellytyksin laajentaa yhteensopimattomuussääntöjen kansallista soveltamisalaa” (päätöksen 1

artiklan 7 c kohta). Päätöksen 1 artiklan 7 d kohdassa tehtiin puhtaasti tekninen muutos konsolidoidun vaalisäädöksen 7 artiklan uuteen 4 kohtaan.

Vaalisäädöksen 7 artikla, jossa olivat säännökset yhdenmukaista vaalimenettelyä koskevan esityksen laatimisesta ja siitä, että kunnes tällainen menettely tulee voimaan, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten määräysten mukaan, muutettiin kuulumaan siten, että pääsäännöksi tuli kansallisten säännösten noudattaminen. Näissä säännöksissä voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityistilanteet, kunhan ne eivät yleisesti vaikuta vaalittavan suhteellisuuteen (päätöksen 1 artiklan 8 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 8 artikla).

Vaalisäädöksen 9 artiklan ilmaisu, jonka mukaan europarlamenttivaalit pidetään kukin jäsenvaltion ”vahvistamana päivänä”, korvattiin ilmaisulla ”vahvistamana päivänä ja ajankohtana”. Artiklan 2 kohdan ilmaisu ”Äänenlaskenta voidaan aloittaa” vasta siten kun vaalit ovat päättyneet siinä jäsenvaltiossa, jonka äänestäjät äänestävät viimeisinä 1 kohdassa tarkoitettuna ajanjaksona, korvattiin ilmaisulla ”Jäsenvaltio voi julkistaa virallisesti vaalien tuloksen” vasta tuolloin. Muutos vastaa tulkintaa, joka Suomessa omakuttiin jo europarlamenttivaaleista ensimmäistä kertaa säädettäessä (vaalilain 180 §). Artiklan 3 kohta, jossa oli säännökset kaksivaiheisen vaalin varalle, poistettiin tarpeettomana (päätöksen 1 artiklan 9 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 10 artikla).

Vaalisäädöksen 10 artiklaan tehtiin eräitä teknisiä muutoksia. Lisäksi muutettiin artiklassa ollutta säännöstä sen varalta, että vaalien toimittaminen normaaliajankohtana osoittautuisi mahdottomaksi. Europarlamenttivaalien siirtämisestä toukokuulle, mitä Euroopan parlamentti oli esittänyt ja mitä Suomikin oli tukenut, ei vaalisäädöksen muuttamisen yhteydessä voitu sopia. Jos vaalien toimittaminen normaaliajanksona kuitenkin osoittautuu mahdottomaksi, neuvosto voi määrätä yksimielisesti ja Euroopan parlamenttia kuultuaan toisen ajanjakson, joka uuden säännöksen mukaan voi olla aikaisintaan kaksi kuukautta ennen normaaliaikaa ja myöhäisintään yhden kuukauden kuluttua sen jälkeen. Ai-

kaisemman säännöksen mukaan vaaleja olisi voinut aikaistaa vain yhdellä kuukaudella. Päätös poikkeuksellisesta vaaliajankohdasta on tehtävä vähintään vuotta ennen toimikautensa päättävän Euroopan parlamentin viisivuotisen toimikauden päättymistä (päätöksen 1 artiklan 10 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 11 artikla). Toimikausi päättyy konsolidoidun vaalisäädöksen 5 artiklan mukaan, kun vaaleissa valitun uuden parlamentin ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi.

Vaalisäädöksen 11 artiklan alusta poistettiin ilmaisi ”Kunnes 7 artiklan 1 kohdassa määrätty yhdenmukainen menettely tulee voimaan”, jolloin artikla sisällöltään vastaa mainittua artiklaa (päätöksen 1 artiklan 11 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 12 artikla).

Vaalisäädöksen 12 artikla muutettiin kokonaisuudessaan. Ensinnäkin siihen tehtiin 7 ja 11 artiklaan tehtyjä muutoksia vastaavat korjaukset eli poistettiin viittaus yhdenmukaisen vaalimenettelyn mahdolliseen voimaantuloon. Uudessa artiklassa luetellaan nyt tilanteet, joissa parlamentin jäsenen paikka vapautuu. Näin käy jäsenen erottua tai kuoltua tai hänen edustajantoimensa päätyttyä. Muillakin osin artikla kirjoitettiin kokonaan uudelleen sen sisällön kuitenkin muuttumatta (päätöksen 1 artiklan 12 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 13 artikla).

Vaalisäädöksen 14 artikla kumottiin, koska se koski vain ensimmäisten suorien Euroopan parlamentin jäsenten vaalien jälkeistä tilannetta (päätöksen 1 artiklan 13 kohta).

Vaalisäädöksen 15 artikla muutettiin kokonaisuudessaan. Siinä luetellaan, millä todistusvoimaisilla kielillä säädös on laadittu ja viitataan säädöksen liitteisiin (päätöksen 1 artiklan 14 kohta; uudistetun ja konsolidoidun vaalisäädöksen 15 artikla).

Vaalisäädöksen liite I, jossa oli kysymys vaalien järjestämisestä Grönlannissa, kumottiin tarpeettomana Grönlannin erottua yhteisöistä (päätöksen 1 artiklan 15 kohta).

Vaalisäädöksen liitteessä III poistettiin Saksan liittotasavallan hallituksen julistus (päätöksen 1 artiklan 16 kohta; vaalisäädöksen uusi liite II).

2 artikla. Artiklassa päätettiin vaalisäädöksen säännösten ja liitteiden uudelleen nume-

roinnista päätöksen liitteenä olevien vastaavuustaulukoiden mukaisesti. Viittaukset vuoden 1976 säädöksen artikloihin ja liitteisiin mukautettiin, kuten myös yhteisön perustamissopimuksiin sisältyvät viittaukset. Edelleen päätettiin, että muissa asiakirjoissa tai säädöksissä olevia viittauksia vuoden 1976 säädöksen artikloihin pidetään viittauksina uudelleen numeroituihin artikloihin ja kohtiin.

3 artikla. Päätöksen 1 ja 2 artiklassa tarkoitettut muutokset tulevat tämän artiklan mukaan voimaan jäsenvaltioiden valtiosääntönsä mukaisesti päätöksen säännöksille antama hyväksyntää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Kansallisten menettelyjen päätökseen saattamisesta tulee ilmoittaa neuvoston pääsihteeristölle.

4 artikla. Artiklan mukaan päätös on ollut julkaistava Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

1.2. Päätöksen vaikutus Suomen lainsäädäntöön

Siltä osin kuin vaalisäädöksen muutos koskee Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomia toimia, Suomen lainsäädäntö tulee saattaa muuttunutta vaalisäädöstä vastaamaan.

Kaksoismandaatin kieltoa merkitsevä vaalisäädöksen muutos ei Suomessa aiheuta tarvetta muuttaa lainsäädäntöä, koska perustuslaissa omaksutun järjestelyn, jonka tarkoituksena on ollut torjua kaksoismandaatin haittavaikutukset, on katsottava vastaavan vaalisäädöksen vaatimuksia.

Muutoinkin meillä voimassa oleva lainsäädäntö on, lukuunottamatta säännöstä yhteensopimattomista toimista, päätöksen edellä selostettujen pakottavien säännösten mukainen. Europarlamenttivaaleissa noudatettava d'Hondtin laskentajärjestelmä on suhteellinen vaalitapa. Mahdollisuus äänestää vapaasti henkilöä hänen ehdokaslistojen yhdistelmään sijoittamisestaan riippumatta täyttää etusija- eli suosituimmuusvaalin vaatimukset. Europarlamenttivaalit ovat Suomessa välittömät, suhteelliset ja salaiset. Äänioikeus on yleinen ja yhtäläinen. Vaalivapaus on turvattu rikoslain vuodelta 1995 olevin säännöksin (14 luku, 578/1995).

Päätöksen valinnaiset säännökset koskevat kysymyksiä, joihin Suomessa on omaksuttu kanta. Europarlamenttivaalien vaalijärjestelmästä käydyssä keskustelussa ei ole nähty tarvetta vaalisäädöksen muutosten mahdollistamiin järjestelmän muutoksiin. Suomessa ehdokkaat on katsottu parhaaksi asettaa valtakunnallisesti. Äänikynnyksen käyttöön ottoon ei ole nähty tarvetta. Vaalirahoituksen sääntelytarpeesta ja julkisuudesta käydyssä keskustelussa taas ei ole nähty aiheelliseksi asettaa vaalikampanjakustannuksille ylärajaa. Näin ollen vaalisäädöksen muutoksen valinnaiset säännökset eivät aiheuta tarvetta lain muuttamiseen.

2. Lakiehdotusten perustelut

2.1. Laki päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom voimaan saattamisesta

1 §. Pykälä sisältäisi säännöksen, jolla neuvoston päätös saatetaan voimaan. Kaikki päätöksen säännökset kuuluvat lainsäädännön alaan, kuten jäljempänä lähemmin todetaan.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajan-kohtana samanaikaisesti vaalilain muuttamisesta annetun lain kanssa. Koska lain voimaansaattamisessa on kysymys Euroopan unionissa tehtyyn päätökseen liittyvistä Suomen toimenpiteistä, kuuluu voimaansaattamisasetuksen antaminen perustuslain 93 §:n 2 momentin takia valtioneuvostolle (PeVL 49/2001 vp).

Vuoden 2004 europarlamenttivaaleihin valmistautumiseen liittyvistä käytännön syistä tulisi ennen lain voimaantuloa voida ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.2. Vaalilaki

5 §. *Vaalipiirit eduskuntavaaleissa.* Edellä mainittujen Kymen ja Oulun vaalipiirien alueella toteutettujen kuntajaon muutosten aihe-

uttamat muutokset ehdotetaan tehtäviksi vaalilain 5 §:n 8 ja 14 kohtaan. Ensiksi mainitusta poistuu Vehkalahden ja viimeksi mainitusta Pattijoen kunnan nimi.

9 §. *Ennakköäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat.* Vaalilain 9 §:n 1 momentin 4 kohdassa ehdotetaan täsmennettäväksi, että suomalaiset laivat ovat ennakköäänestyspaikkoina ollessaan ulkomailla, kun ennakköäänestys niissä voidaan 47 §:n 1 momentin mukaan toimittaa eli kahdeksannestatoista päivästä kahdeksanteen päivään ennen vaalipäivää.

46 §. *Ennakköäänestys-oikeus.* Lain 46 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muiden kuin ympärivuorokautista hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksiköiden ennakköäänestyspaikoiksi määrittämisen osalta 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa vuonna 2002 toteutettua toimivallan muutosta.

164 §. *Vaalikelpoisuus sekä jäsenyyden esteenä olevat virat ja toimet.* Neuvoston vaalisäädöksen muuttamista koskevan päätöksen johdosta on tarpeen muuttaa vaalilain 164 §:n 2 momenttiin sisältyvää Euroopan parlamentin jäsenyyden kanssa yhteensopimattomien toimien luetteloa. Siihen ehdotetaan päätöksen mukaan lisättäväksi Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomarin, julkisasiamiehen ja kirjaajan toimet, Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenen toimi ja Euroopan yhteisöjen oikeusasiamiehen toimi. Muutoinkin luetteloa ehdotetaan sanonnallisesti tarkistettavaksi vastaamaan muutettua vaalisäädöstä. Myös maininnat lakanneesta Euroopan hiili- ja teräsyhteisöstä ehdotetaan pykälästä poistettavaksi.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdانا samanaikaisesti ehdotetun neuvoston päätöksen voimaansaattamislain kanssa.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdانا. Asetuksenantovalta tulisi antaa valtioneuvostolle, koska kyseessä on unioniasia (ks. PeVL 49/2001 vp). Neuvoston päätöksen 3 artiklan mukaan muutokset tulevat voimaan jäsenvaltioiden valtiosääntönsä mukai-

sesti päätöksen säännöksille antamaa hyväksyntää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Muutettuja vaalilain säännöksiä on tarkoitus soveltaa ensimmäistä kertaa seuraavissa europarlamenttivaaleissa, jotka Suomessa pidetään 13 päivänä kesäkuuta 2004, jollei neuvosto vähintään vuotta ennen nykyisen Euroopan parlamentin viisivuotiskauden päättymistä päättä muusta, aikaisemmasta tai myöhemmästä ajankohdasta.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lainsäädännön alaan kuuluvat kansainvälisten velvoitteiden määräykset.

Vaaleja koskevat säännökset ovat Suomessa kaikki laintasoisia, lukuun ottamatta säännöksiä ennakköäänestyspaikkoina olevista Suomen edustustoista ja niiden toimipaikoista, jotka annetaan vaalilain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisin valtuuksin valtioneuvoston asetuksella. Neuvoston päätös sisältää vain europarlamenttivaaleja koskevia säännöksiä, jotka edellä todetun mukaisesti kaikki kuuluvat lainsäädännön alaan.

Mainituilla perusteilla ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi päätöksen perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti kokonaisuudessaan.

5. Säättämisjärjestys

Europarlamenttivaaleja koskevat säännökset sisältyvät Suomessa vaalilakiin. Niillä on kuitenkin läheinen yhteys eduskuntavaaleja koskeviin säännöksiin, joista eräät keskeisimmät sisältyvät perustuslakiin. Perustuslain 14 §:ssä säädetään äänioikeudesta valtiollisissa vaaleissa ja 24 §:ssä eduskunnan toimikaudesta. Eduskuntavaalien keskeisistä periaatteista puolestaan säädetään perustuslain 25 §:ssä. Siinä säädetään muun muassa, että kansanedustajat valitaan välittömällä, suhteel-

lisilla ja salaisilla vaaleilla. Viimeksi mainittuun pykälään sisältyvät myös säännökset vaalipiiriin perusteista ja oikeudesta asettaa ehdokkaita eduskuntavaaleissa sekä siitä, että vaalien ajankohdasta, ehdokkaiden asettamisesta, vaalien toimittamisesta ja vaalipiireistä säädetään tarkemmin lailla. Ennenaikaisista eduskuntavaaleista säädetään 26 §:ssä. Perustuslain 27 §:ään sisältyvät säännökset vaalikelpoisuudesta eduskuntavaaleissa ja kelpoisuudesta edustajantoimeen. Kaksoismandaatin haittavaikutusten ehkäisemistä koskevat säännökset ovat perustuslain 28 §:ssä.

Perustuslain 27 §:n 1 ja 2 momentin sisältämät säännökset vaalikelpoisuudesta koskevat vain eduskuntavaaleja ja vastaavasti pykälän 3 momentin luettelo yhteensopimattomista tehtävistä vain kansanedustajana toimimista. Perustuslain 28 §:n 1 momentin tarkoituksena taas on järjestää kansanedustajan toimen hoitamiseen liittyviä kysymyksiä muun muassa siinä tilanteessa, että henkilö on valittu sekä kansanedustajaksi että Euroopan parlamentin jäseneksi. Sen sijaan säännös ei edellytä, että henkilöllä tulisi olla vaalikelpoisuus sekä eduskuntavaaleissa että eu-

roparlamenttivaaleissa, vaan vaalikelpoisuus viimeksi mainituissa vaaleissa määräytyy Suomea Euroopan unionin jäsenenä sitovien velvoitteiden mukaisesti.

Vaalisäädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen hyväksymisestä voidaan edellä esitetyn perusteella päättää äänen enemmistöllä ja ehdotukset päätöksen voimaansaattamislainsäädännön mukaisesti laiksi vaalilain muuttamisesta voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisympäristössä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään

että Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 25 päivänä kesäkuuta 2002 ja 23 päivänä syyskuuta 2002 tehdyn edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen (2002/772/EY, Euratom).

Koska päätös sisältää säännöksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2002/772/EY, Euratom voimaan saattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta Brysselissä 25 päivänä kesäkuuta 2002 ja 23 päivänä syyskuuta 2002 tehtyyn Euroopan unionin neuvoston päätökseen 2002/772/EY, Euratom sisältyvät säännökset ovat lakina

voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**vaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 5 §:n 8 ja 14 kohta, 9 §:n 1 momentin 4 kohta, 46 §:n 2 momentti ja 164 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 14 kohta laissa 247/2002, seuraavasti:

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Haminan, Iitin, Imatran, Jaalan, Joutsenon, Kotkan, Kouvolan, Kuusankosken, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Saaren, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Uukuniemen, Valkealan, Virolahden sekä Ylämaan kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kaajanin, Kalajoen, Kempeleen, Kestilän, Kii-
 mingin, Kuhmon, Kuivaniemen, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Piippolan, Pudasjärven, Pulkkilan, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Rantsilan, Reisjärven, Ristijärven, Ruukin, Sievin, Siikajoen, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Temmeksen, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan,

Vihannin, Vuolijoen, Yli-Iin, Ylikiimingin sekä Ylivieskan kunnat;

9 §

Ennakkoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat

Ennakkoäänestyspaikkoja ovat:

4) suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomail-
 la, kun ennakkoäänestys toimitetaan.

46 §

Ennakkoäänestysoikeus

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakkoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu

saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

164 §

Vaalikelpoisuus sekä jäsenyyden esteenä olevat virat ja toimet

Euroopan parlamentin jäsenenä ei voi olla:

- 1) valtioneuvoston jäsen;
- 2) Euroopan komission jäsen;
- 3) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja;
- 4) Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen;
- 5) Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen;
- 6) Euroopan oikeusasiamies;
- 7) Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsen;

8) alueiden komitean jäsen;

9) Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan tai pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsen;

10) Euroopan investointipankin johtokunnan tai hallintoneuvoston jäsen taikka Euroopan investointipankin henkilöstöön kuuluva;

11) Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö;

12) sellainen viran tai toimen haltija, joka perustuslain mukaan ei voi olla kansanedustajana.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

2.

Laki

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 5 §:n 8 ja 14 kohta, 9 §:n 1 momentin 4 kohta, 46 §:n 2 momentti ja 164 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 14 kohta laissa 247/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Haminan, Iitin, Imatran, Jaalan, Joutsenon, Kotkan, Kouvolan, Kuusankosken, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Saaren, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Uukuniemen, Valkealan, *Vehkalahden*, Virolahden sekä Ylämaan kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Haminan, Iitin, Imatran, Jaalan, Joutsenon, Kotkan, Kouvolan, Kuusankosken, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Saaren, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Uukuniemen, Valkealan, Virolahden sekä Ylämaan kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kestilän, Kiimingin, Kuhmon, Kuivaniemen, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, *Pattijoen*, Piippolan, Pudasjärven, Pulkkilan, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Rantsilan, Reisjärven, Ristijärven, Ruukin, Sievin, Siikajoen, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Temmeksen, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Vuolijoen, Yli-Iin, Ylikiimingin sekä Ylivieskan kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kestilän, Kiimingin, Kuhmon, Kuivaniemen, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Piippolan, Pudasjärven, Pulkkilan, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Rantsilan, Reisjärven, Ristijärven, Ruukin, Sievin, Siikajoen, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Temmeksen, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Vuolijoen, Yli-Iin, Ylikiimingin sekä Ylivieskan kunnat;

9 §

*Ennakköäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat**Ennakköäänestyspaikkoja ovat:*

4) suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomaila, kun ennakköäänestys *kotimaan yleisissä ennakköäänestyspaikoissa* toimitetaan.

4) suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomaila, kun ennakköäänestys toimitetaan.

46 §

Ennakköäänestysoikeus

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnan keskusvaalilautakunnan ennakköäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa *kunnanhallituksen* ennakköäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

164 §

Vaalikelpoisuus sekä jäsenyyden esteenä olevat virat ja toimet

Euroopan parlamentin jäsenenä ei voi olla:
1) valtioneuvoston jäsen;
2) Euroopan komission jäsen;
3) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja;

4) Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen;

5) *Euroopan hiili- ja teräsyhteisön neuvoo-antavan komitean taikka Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean* jäsen;

Euroopan parlamentin jäsenenä ei voi olla:
1) valtioneuvoston jäsen;
2) Euroopan komission jäsen;
3) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen *tai ensimmäisen asteen tuomioistuimen* tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja;
4) *Euroopan keskuspankin johtokunnan* jäsen;

5) Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen;

6) *Euroopan oikeusasiamies*;

7) Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsen;

- 6) alueiden komitean jäsen;
- 7) Euroopan hiili- ja teräsyhteisön, Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan tai pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsen;
- 8) Euroopan investointipankin johtokunnan tai hallintoneuvoston jäsen taikka Euroopan investointipankin henkilöstöön kuuluva;
- 9) Euroopan yhteisön toimielimen tai sen yhteydessä olevan erityistoimielimen palveluksessa oleva virkamies tai henkilökuntaan kuuluva;
- 10) sellainen viran tai toimen haltija, joka perustuslain mukaan ei voi olla kansanedustajana.
-

- 8) alueiden komitean jäsen;
- 9) Euroopan yhteisön tai Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen nojalla asetetun yhteisön varoja hoitavan tai pysyvää välitöntä hallinnollista tehtävää hoitavan komitean tai muun toimielimen jäsen;
- 10) Euroopan investointipankin johtokunnan tai hallintoneuvoston jäsen taikka Euroopan investointipankin henkilöstöön kuuluva;
- 11) Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö;
- 12) sellainen viran tai toimen haltija, joka perustuslain mukaan ei voi olla kansanedustajana.
-

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Neuvoston päätös,

tehty 25 päivänä kesäkuuta 2002 ja 23 päivänä syyskuuta 2002, päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom liitteenä olevan, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta (2002/772/EY, Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 190 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 3 ja 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ehdotuksen(1),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon(2),

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Säädöstä edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla on aiheellista muuttaa, jotta edustajat valittaisiin yleisillä välittömällä vaaleilla kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti ja niin, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus soveltaa kansallisia säädöksiä asioihin, joista ei säädetä tässä päätöksessä.

(2) Tällä päätöksellä muutetun säädöksen luettavuuden parantamiseksi sen säännökset on aiheellista numeroida uudelleen, minkä vuoksi konsolidoinnista tulee selkeämpi,

ON ANTANUT seuraavat säännökset, joiden hyväksymistä se suosittelee jäsenvaltioille niiden valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaisesti:

1 artikla

Muutetaan neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom(3) liitteenä olevaa, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annettua säädöstä, jäljempänä 'vuoden 1976 säädös', tämän artiklan säännösten mukaisesti.

1) Korvataan vuoden 1976 säädöksessä, 13 artiklaa lukuun ottamatta, ilmaisu "edustaja"

tai "Euroopan parlamentin edustaja" ilmaisulla "Euroopan parlamentin jäsen".

2) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

1. Kussakin jäsenvaltiossa Euroopan parlamentin jäsenet valitaan listojen tai siirtoäänestyksen perusteella suhteellista vaalilupaa noudattaen.

2. Jäsenvaltiot voivat sallia etusijaaäestyksen itse määrittämiensä menettelytapojen mukaisesti.

3. Vaalit ovat yleiset, välittömät, vapaat ja salaiset."

3) Korvataan 2 artikla artikloilla seuraavasti:

"2 artikla

Jäsenvaltioiden kansalliset erityistilanteet huomioon ottaen ja vaikuttamatta yleisesti vaalittavan suhteellisuuteen jäsenvaltiot voivat perustaa vaalipiirejä Euroopan parlamentin vaaleja varten tai jakaa vaalialueen muulla tavoin alaryhmiin.

2a artikla

Jäsenvaltiot voivat asettaa äänikynnyksen paikkojen jakamista varten. Kynnys saa olla kansallisella tasolla enintään 5 prosenttia annetuista äänistä.

2b artikla

Kukin jäsenvaltio voi asettaa ylärajan ehdokkaiden vaalikampanjakustannuksille."

4) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) poistetaan 1 kohta ja numeroidaan 2 ja 3 kohta 1 ja 2 kohdaksi;

b) korvataan uudessa 1 kohdassa ilmaisu

"Tämä viisivuotiskausi" ilmaisulla "Viisivuotiskausi, joksi Euroopan parlamentin jäsenet on valittu";

c) korvataan uudessa 2 kohdassa ilmaisu "2 kohdassa" ilmaisulla "1 kohdassa".

5) Korvataan 4 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Euroopan parlamentin jäsenet nauttivat niitä erioikeuksia ja vapauksia, joita heihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyn pöytäkirjan nojalla."

6) Kumotaan 5 artikla.

7) Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) 1 kohdassa

i) Lisätään kolmanteen luetelmakohtaan ilmaisun "Euroopan yhteisöjen tuomioistuinten" jälkeen sanat "tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen".

ii) Lisätään nykyisen kolmannen ja neljännen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti: "- Euroopan keskuspankin johdokunnan jäsen".

iii) Lisätään nykyisen neljännen ja viidennen luetelmakohdan väliin luetelmakohta seuraavasti: "- Euroopan yhteisöjen oikeusasiamies".

iv) Poistetaan nykyisestä viidennestä luetelmakohdasta ilmaisu "Euroopan hiili- ja teräsyhteisön neuvoa-antavan komitean jäsen, tai".

v) Poistetaan nykyisestä kuudennesta luetelmakohdasta sanat "Euroopan hiili- ja teräsyhteisön,".

vi) Korvataan nykyinen kahdeksas luetelmakohta seuraavasti: "- Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö".

b) Lisätään 1 kohdan jälkeen kohta seuraavasti ja numeroidaan nykyiset 2 ja 3 kohta 3 ja 4 kohdaksi:

"2. Vuoden 2004 Euroopan parlamentin vaaleista alkaen Euroopan parlamentin jäsenyys on yhteensopimaton kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenyyden kanssa.

Tästä säännöstä poiketen ja rajoittamatta 3

kohdan säännösten soveltamista:

– Irlannin kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenet, jotka valitaan Irlannin kansanedustuslaitoksen vaalien jälkeen pidetyissä vaaleissa Euroopan parlamenttiin, voivat samanaikaisesti olla jäseninä kummassakin niihin Irlannin kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleihin saakka, joiden toimitusajankohtana tämän kohdan ensimmäinen alakohta on voimassa,

– Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenillä, jotka ovat myös Euroopan parlamentin jäseniä vuonna 2004 järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja edeltävänä viisivuotiskautena, voivat samanaikaisesti olla jäseninä kummassakin niihin vuonna 2009 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin saakka, joiden toimitusajankohtana tämän kohdan ensimmäinen alakohta on voimassa."

c) Korvataan uudessa 3 kohdassa ilmaisu "vahvistaa missä tehtävässä toimiminen on ristiriidassa kansallisella tasolla" ilmaisulla "laajentaa yhteensopimattomuussääntöjen kansallista soveltamisalaa" ja korvataan ilmaisu "7 artiklan 2 kohdassa" ilmaisulla "7 artiklassa".

d) Korvataan uudessa 4 kohdassa ilmaisu "1 ja 2 kohdan" ilmaisulla "1, 2 ja 3 kohdan".

8) Korvataan 7 artikla seuraavasti:

"7 artikla

Jollei tämän säädöksen säännöksistä muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan.

Näissä kansallisissa säännöksissä voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityistilanteet, mutta ne eivät saa yleisesti vaikuttaa vaalittavan suhteellisuuteen."

9) Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdassa ilmaisu "vahvistamana päivänä" ilmaisulla "vahvistamana päivänä ja ajankohtana";

b) korvataan 2 kohdassa ilmaisu "Ääntenlaskenta voidaan aloittaa" ilmaisulla "Jäsenvaltio voi julkistaa virallisesti vaalien tuloksen";

c) poistetaan 3 kohta.

10) Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohdassa ilmaisu "9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ajanjakson" ilmaisulla "äänestysajanjakson".

b) Korvataan 2 kohdan toisessa alakohdassa ilmaisu "toisen ajanjakson joka voi olla aikaisintaan kuukautta ennen" ilmaisulla "vähintään vuotta ennen 3 artiklassa tarkoitetun viisivuotiskauden päättymistä toisen ajanjakson, joka voi olla aikaisintaan kaksi kuukautta ennen".

c) Poistetaan 3 kohdasta ilmaisu "Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 22 artiklan" sekä korvataan ilmaisu "Euroopan talousyhteisön" ilmaisulla "Euroopan yhteisön" ja ilmaisu "9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ajanjakson" ilmaisulla "äänestysajanjakson".

11) Poistetaan 11 artiklasta ilmaisu "Kunnes 7 artiklan 1 kohdassa määrätty yhdenmukainen menettely tulee voimaan,".

12) Korvataan 12 artikla seuraavasti:

"12 artikla

1. Euroopan parlamentin jäsenen paikka vapautuu, kun hänen toimikautensa päättyy hänen erottuaan, kuoltuaan tai kun hänen edustajan toimensa päättyy.

2. Jollei tämän säädöksen muista säännöksistä muuta johdu, kukin jäsenvaltio vahvistaa asianmukaiset menettelytavat mahdollisesti vapautuvan jäsenen paikan täyttämiseksi 3 artiklassa tarkoitetun viisivuotiskauden loppuun asti.

3. Jos Euroopan parlamentin jäsenen toimikausi päättyy jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, noudatetaan toimikauden päättymisessä mainitun lainsäädännön säännöksiä. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittavat siitä Euroopan parlamentille.

4. Kun jäsenen paikka vapautuu eroamisen tai kuoleman vuoksi, Euroopan parlamentin puhemies ilmoittaa siitä viipymättä kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille."

13) Kumotaan 14 artikla.

14) Korvataan 15 artikla seuraavasti:

"15 artikla

Tämä säädös on laadittu englannin, espanjan, hollannin, italian, iirin, kreikan, portugalil, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Liitteet II ja III ovat tämän säädöksen erottamaton osa."

15) Kumotaan liite I.

16) Poistetaan liitteessä III Saksan liittotasavallan hallituksen julistus.

2 artikla

1. Vuoden 1976 säädöksen artikkelit ja liitteet, sellaisina kuin ne ovat tällä päätöksellä muutettuina, numeroidaan uudelleen tämän päätöksen erottamattomana osana olevan liitteen vastaavuustaulukoiden mukaisesti.

2. Vastaavasti mukautetaan viittaukset vuoden 1976 säädöksen artikloihin ja liitteisiin. Samoin mukautetaan myös yhteisön perussopimukseen sisältyvät viittaukset näihin artikloihin ja niiden osiin.

3. Muissa asiakirjoissa tai säädöksissä olevia viittauksia vuoden 1976 säädöksen artikloihin pidetään viittauksina 1 kohdan nojalla uudelleen numeroituihin vuoden 1976 säädöksen artikloihin, ja vastaavasti tällä päätöksellä uudelleen numeroituihin näiden artiklojen kohtiin.

3 artikla

1. Edellä 1 ja 2 artiklassa tarkoitetut muutokset tulevat voimaan jäsenvaltioiden valtiosääntönsä mukaisesti tämän päätöksen säännöksille antamaa hyväksyntää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

2. Jäsenvaltiot ilmoittavat neuvoston pääsihteeristölle kansallisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta.

4 artikla

Tämä päätös julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tehty Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2002.
Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. Matas I Palou

Tehty Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 2002.
Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. Fischer Boel

- (1) EYVL C 292, 21.9.1998, s. 66.
- (2) Lausunto annettu 12. kesäkuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
- (3) EYVL L 278, 8.10.1976, s. 1.